

לקט ידיעות – יוני 2019

מנהלת התכנית: אליס (מילי) עזיז פנינה שרביט ברנד

רכז התכנית: עזיז אורי בארי

צוות המחקר: ספי בקר, עינב דהן, אבישג טל, עמוס עצמון ודאלי שרגיי

♦ ידיעות מתוך ישראל

♦ ידיעות בינלאומיות שקשורות לישראל

♦ ידיעות בינלאומיות

ידיעות מתוך ישראל

פסיקה

בג"ץ דחה עתירה שהוגשה על ידי עיריית חברון כנגד צו המפקד הצבאי במסגרתו הוקמה מנהלת שירותים אשר החליפה את הוועדה לניהול עניינים מוניציפליים ביישוב היהודי בעיר חברון. בג"ץ פסק כי הקמת המנהלת מקימה מעין רשות מקומית פורמאלית שהיקף סמכותה הוא פרסונלי ולא גיאוגרפי כנהוג, אולם הדבר נובע מהנסיבות הייחודיות של העיר חברון ובמטרה לתת שירותים מוניציפליים מסוימים לתושבי חברון הישראלים, אותם לא מעניקה עיריית חברון. פסק הדין ניתן ב-30 ביוני. בג"ץ 358/18 עיריית חברון נ' מדינת ישראל.

בג"ץ דחה עתירה שהוגשה כנגד החלטת שר הפנים שלא לאפשר ביקורי משפחות אצל אסירים ביטחוניים תושבי עזה המשתייכים לארגון החמאס.

ב-4 ביוני דחה בג"ץ עתירה שהוגשה כנגד החלטת שר הפנים, שאושרה על ידי צוות השרים שהסמיך הקבינט, שלא לאפשר ביקורי משפחות אצל אסירים ביטחוניים תושבי עזה המשתייכים לארגון החמאס, במטרה להפעיל לחץ על הארגון ולקדם את השבתם של אזרחי ישראל וגופות חללי צה"ל המוחזקים בידיו. בית המשפט פסק כי ככלל, עונש מאסר המוטל על אדם אינו שולל את זכויות היסוד שלו, אולם ביקורי משפחה - לרבות של בני משפחה מדרגה ראשונה - הם בגדר "טובת הנאה" ואינם זכות קנויה, וכי הסמכות להעניק טובת הנאה זו מצויה בידי שירות בתי הסוהר - שיכריע בעניין על בסיס קשת של שיקולים, עליהם נמנים השמירה על ביטחון המדינה והסדר הציבורי. בית המשפט קבע כי ההחלטה על הגבלת הביקורים התקבלה לאחר דיון שבמהלכו הוצגו לשר לביטחון הפנים עמדותיהם של הגורמים המקצועיים הרלוונטיים, וציין כי מדיניות שלילת הביקורים נבחנת שוב מעת לעת. עוד קבע בית המשפט כי ההחלטה סבירה ומידתית וציין כי ההחלטה פוגעת בקבוצה מצומצמת מאד של אסירים - כ-100 בני אדם, מתוך למעלה מ-6000 אסירים ביטחוניים, ויותר מ-800 אסירי חמאס, וכי הם רשאים לעמוד בקשרי מכתבים עם משפחותיהם, להיפגש עם אנשי דת, נציגי ארגון הצלב האדום ועורכי דין.

פסק הדין ניתן ב-4 ביוני. [בג"ץ 6314/17 פאדי סאמי נמנס נ' ממשלת ישראל](#).

בג"ץ דחה עתירות שהוגשו על ידי פלסטינים כנגד החלטת מערכת הביטחון להרוס 15 מבנים שהוקמו בשטחי A ו-B, בסמוך לגדר הביטחון באזור הכפר צור באהר.

פסק הדין ניתן ב-11 ביוני. [בג"ץ 3246/17 מוחמד אבו טיר נ' מפקד כוחות צה"ל](#). (ראו דיווחים בעולם על הריסת המבנים: 22 ביולי, [Guardian](#); 22 ביולי, [NY Times](#); 22 ביולי, [Washington Post](#)).

בג"ץ דחה עתירות שהוגשו על ידי פלסטינים למתן אשרת כניסה לארץ ופסק כי בנסיבות העניין על העותרים לפנות לרשות הפלסטינית בבקשה לאיחוד משפחות.

פסקי הדין ניתנו ב-10 ביוני. [בג"ץ 2181/18 פלוני נ' מפקד כוחות צה"ל באיו"ש](#); [בג"ץ 7549/18 ספא וזוז נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית](#).

בית המשפט העליון דחה ערעור שהוגש על ידי הכנסייה היוונית אורתודוקסית כנגד החלטת בית המשפט המחוזי, ואישר את מכירתם של שלושה מנכסיה, בין היתר, המלוות פטרה ואימפריאל אשר שוכנים בשער יפו, לעמותת עטרת כוהנים.

פסק הדין ניתן ב-10 ביוני. [ע"א 8398/17 תאופילוס ג'אנופולוס, פטריאך הכנסייה היוונית אורתודוקסית של ירושלים נ' Berisford Investments Limited](#).

בית המשפט העליון דחה עתירות שהוגשו כנגד החלטת בית המשפט המחוזי שהרשיע את העותרים בעבירות נגד ביטחון המדינה במסגרת פעילות בדאע"ש.

פסק הדין ניתן ב-13 ביוני. [ע"פ 5536/18 עמאר אלביאע נ' מדינת ישראל](#).

בית המשפט העליון הפך את החלטת בית המשפט המחוזי, ופסק כי על מדינת ישראל לשלם את הפרס הכספי שהובטח עבור מסירת מידע שיוביל למציאת חלל צה"ל מגידי חלבי אשר נעדר מאז שנת 2005. לבית המשפט העליון הוגשה בקשה לדיון נוסף. [פסק הדין ניתן ב-3 ביוני. ע"א 6295/16 איברהים קוזלי נ' מדינת ישראל](#). ראו גם [תקציר פסק הדין](#).

עדכונים נוספים

צו המאבק בטרור (הכרזה שחבר בני אדם הוא ארגון טרור) (תיקון מס' 5), התשע"ט-2019 - הכרזה על ערוץ הלוויין אלאקצא כארגון טרור. הצו פורסם ב-26 ביוני (חוברת 8238, [אתר משרד המשפטים - קובץ התקנות](#)).

ידיעות בינלאומיות שקשורות לישראל

ארגון זכויות האדם (Human Rights Watch) פרסם דוח בנוגע לסבב הלחימה ברצועת עזה בחודש מאי האחרון, במסגרתו נטען כי ישראל וחמאס ביצעו פשעי מלחמה. הדוח פורסם ב-12 ביוני ([הדוח](#)). ראו גם ניתוח של הדוח וביקורת על מסקנת הדוח ביחס לישראל: [גיפרי קורן](#), 26 ביוני, ([Lawfare](#)).

ידיעות בינלאומיות

דיני מלחמה

בית המשפט העליון האמריקאי דחה, ברוב קולות, את בקשת מועת חמזה אחמד אל-עלוי, אשר מוחזק במתקן המעצר בגואנטנמו מאז שנת 2002 בגין לחימה במסגרת הטאליבן, לעיון מחדש בהחלטת ערכאת הערעור הפדרלי שקבעה כי המעצר מוצדק בהתאם לחוק (Authorization for Use of Military Force) שעבר לאחר התקפות הטרור של 11 בספטמבר 2001. ההחלטה ניתנה ב-10 ביוני ([ההחלטה](#)); 10 ביוני, [The Hill](#). ראו גם ניתוח דעת המיעוט ודיון בשאלה אם המעצר עדיין מוצדק נוכח חלוף הזמן: [רוברט צ'נס](#), 10 ביוני, ([Lawfare](#)).

מועצת הביטחון של האו"ם אימצה החלטה בנוגע לאזרחים שהוכרזו נעדרים במהלך עימות מזויין, אשר קוראת לצדדים לעימות, בין היתר, לנקוט בכל האמצעים המתאימים על מנת לסייע באיתור הנעדרים ללא אפליה, וכן לנקוט בפעולות הכרחיות לשם העמדה לדין בגין עבירות הקשורות לנעדרים במהלך העימות. ההחלטה אומצה ב-11 ביוני ([ההחלטה](#)); 11 ביוני, ([ASIL](#)).

הוועדה למשפט בינלאומי באו"ם פרסמה את טיוטת הכללים שאומצו באופן זמני ביחס להגנה על הסביבה במהלך עימות מזויין. הטיוטה פורסמה ב-6 ביוני ([הטיוטה](#)).

משפט בינלאומי פלילי

תובעת בית הדין הפלילי הבינלאומי הגישה בקשת רשות ערעור על החלטת ערכאת קדם המשפט שלא לאשר פתיחת חקירה בנוגע לסיטואציה באפגניסטן. בקשת רשות הערעור הוגשה ב-7 ביוני ([הבקשה](#); 7 ביוני, [Reuters](#)). ראו גם ניתוח בקשת הערעור: קווין וון הלר, 8 ביוני, ([Opinio Juris](#)).

תובעת בית הדין הפלילי הבינלאומי הודיעה על כוונתה לבקש מבית הדין לפתוח בחקירה פלילית בנוגע למצב בבנגלדש ומיאנמר. בהמשך לכך הפנתה נשיאות בית הדין את בקשת התובעת לערכאת קדם המשפט לצורך החלטה בבקשה. הבקשה הוגשה ב-12 ביוני ([הבקשה](#); 25 ביוני, [החלטת נשיאות בית הדין](#); 26 ביוני, [הודעת בית הדין](#)).

סנקציות

ארצות הברית הטילה סנקציות על איראן, בין היתר גם על המנהיג העליון, עלי ח'אמנאי, בתגובה להפלת המל"ט האמריקאי ובמטרה להגביר את הלחץ הכלכלי על המשטר האיראני. ההכרזה על הטלת הסנקציות פורסמה ב-24 ביוני ([הודעת הבית הלבן](#); 24 ביוני, [Guardian](#); 24 ביוני, [NY Times](#); 24 ביוני, [Reuters](#)). ראו גם ניתוח מדיניות ארצות הברית כלפי איראן בשנה שחלפה מאז פרישתה מהסכם הגרעין: [הילארי הרד ונתנאל סובל](#), 5 ביוני, [Lawfare](#); ניתוח התקפת הסייבר על איראן בתגובה להפלת המל"ט: [רון טירה](#), 9 ביולי, [INSS](#); ניתוח ההשלכות המשפטיות של פעולה צבאית אמריקאית לאור הפלת המל"ט: [אשלי דיקס וסקוט אנדרסון](#), 20 ביוני, [Lawfare](#); [מייק שמיט](#), 24 ביוני, [Just Security](#); דיון בהשפעת המתח בין ארצות הברית לאיראן על המצב בעיראק: [ראנג' אלאדין](#), 4 ביוני, ([Lawfare](#)).

התפתחויות מדיניות

המועצה החוקתית באלג'יריה ביטלה את הבחירות לנשיאות שהיו אמורות להתקיים ב-4 ביולי. מסתמן כי עד לעריכת הבחירות ימשיך לכהן כנשיא הזמני, עבד אל-קאדר בן סאלח, שמונה לאחר שהנשיא הקודם עבד אל-עזיז בותפליקה פרש לאחר 20 שנות שלטון, עקב הפגנות כנגדו. ההודעה על ביטול הבחירות פורסמה ב-2 ביוני (2 ביוני, [NY Times](#); 2 ביוני, [Reuters](#)). ראו גם ניתוח ההחלטה על ביטול הבחירות ודיון בהיתכנות של דמוקרטיזציה באלג'יריה: [שרן גרואל](#), 10 ביוני, ([Lawfare](#)).

נשק

ערכאת הערעור בבריטניה קבעה כי מכירת נשק לסעודיה אינה חוקית.

ב-20 ביוני [קבעה](#) ערכאת הערעור בבריטניה כי מכירת נשק לסעודיה, אשר משמש במסגרת הלחימה בתימן, אינה חוקית, שכן לצורך מתן אישור יצוא נשק על הממשל הבריטי להעריך אם סעודיה מפרה את דיני הלחימה בתימן. ערכאת הערעור קבעה כי הליך קבלת ההחלטות על ידי הממשל היה שגוי, שכן בהתאם לחוקי האיחוד האירופי על מדינה לשלול יצוא נשק כאשר קיים סיכון ברור שהציוד עשוי לשמש לביצוע הפרות חמורות של דיני הלחימה, וכי הממשל הבריטי לא ביצע הערכות מספקות כנדרש. עם זאת, ערכאת הערעור קבעה כי אין הדבר אומר שיש להשהות באופן מיידי את מכירת הנשק. יצוין כי מאז תחילת הלחימה בתימן בשנת 2015 בריטניה מכרה לסעודיה נשק בשווי 4.7 מיליארד פאונד. בהמשך להחלטה [הודיעה](#) המחלקה למסחר בינלאומי בבריטניה כי תקפיא את מכירת הנשק לסעודיה, וכן כי תערער על ההחלטה (20 ביוני, [Guardian](#); 20 ביוני, [Washington Post](#); 3 ביולי, [ASIL](#); 20 ביוני, [NY Times](#). ראו גם ניתוח ההחלטה וההשלכות על מדינות נוספות: [קריסטין בקרלה ודירבלה מינוג](#), 24 ביוני, [Just Security](#)).

משפט בינלאומי כללי

הדווחית המיוחדת של מועצת זכויות האדם של האו"ם פרסמה דוח חקירה בנוגע לרצח העיתונאי ג'ימאל חשוק'גי שאירע בחודש אוקטובר 2018 בקונסוליה הסעודית באיסטנבול, במסגרתו קבעה כי יש ראיות אמינות שקושרות את יורש העצר הסעודי, מוחמד בן סלמאן, לרצח, והמליצה לחקור אותו בחשד למעורבות.

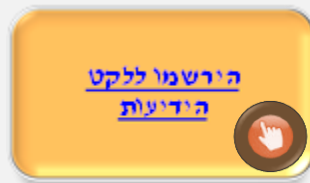
הדוח פורסם ב-19 ביוני ([הדוח](#)); 19 ביוני, [Guardian](#); 19 ביוני, [Reuters](#); 19 ביוני, [Washington Post](#). ראו גם ניתוחים שונים של הדוח: [מרקו מילנוביץ](#), 25 ו-26 ביוני, [EJIL: Talk!](#); [פרייה פילאי](#), 25 ביוני, [Opinio Juris](#)).

בית הדין הבינלאומי לצדק דחה את בקשת איחוד האמירויות הערביות לקבל סעדים זמניים כנגד קטאר במסגרת ההליך שמתנהל בפני בית הדין מאז שנת 2018. ההחלטה ניתנה ב-14 ביוני ([ההחלטה](#); [הודעת בית הדין](#)); 14 ביוני, [ASIL](#)).

ממשל טראמפ

בית המשפט העליון של ארצות הברית קבע כי לא ניתן לכלול שאלות בנוגע לאזרחות במפקד של שנת 2020, ללא הסבר מספק של מחלקת הסחר מדוע שאלות אלו נדרשות. ההחלטה ניתנה ב-27 ביוני ([ההחלטה](#)); 27 ביוני, [Reuters](#); 27 ביוני, [Guardian](#); 2 ביולי, [NY Times](#). ראו גם ניתוח ההחלטה: [בארי רובינסון ואדגר חן](#), 1 ביולי, [Just Security](#)).

לקט הידיעות "משפט וביטחון לאומי" מתפרסם אחת לחודש. [צפו בלקטי הידיעות הקודמים](#).

*אם נתקלתם בבעיה בהרשמה, ניתן להירשם על ידי שליחת שם מלא וכתובת דוא"ל ל- lawans@inss.org.il

ניתן למצוא אותנו ב:

© 2017 כל הזכויות שמורות

התכנית למשפט וביטחון לאומי, INSS